

Kaplica na Petraszkach

W uroczysku *Petraszki*, jeden kilometr na północny zachód od wsi Ryboły, przy drodze do wsi Rzepniki znajduje się *krynica* (źródło). Jak podaje *Opisanije...*, w 1864 r. została w tym miejscu wzniesiona kaplica. Postawiono ją za pozwoleniem władz duchownych ze środków parafian. Według najstarszego opisu kaplica była drewniana, sześciokątna, kryta gontem. W środku znajdowała się studnia. Niewielki teren dookoła ogrodzony był drewnianym płotem. Wewnątrz kaplicy wisiała ikona Matki Bożej *Żywonosnyj Istocznik* namalowana na blasze, a powyżej studni na suficie namalowany był obraz Ducha Świętego w postaci Gołębia¹.

W 1926 r. z inicjatywy o. Joakima Leszczyńskiego w miejsce sfatygowanej przez czas kaplicy zbudowano nową, również drewnianą, składającą się z dwóch części: ołtarzowej i *prytworu*, w którym znajduje się studnia. Całość obiektu jest w formie krzyża. Dach przykryty został blachą. W 1948 r. parafianin Piotr Łukaszuk z Ryboł własnym sumptem w *prytworze* przeprowadził remont. Podczas melioracji pobliskich pól i łąk, przeprowadzonej w latach osiemdziesiątych, dobry pobór wody ze źródła został zakłócony. Jednakże nadal miejsce jest czczone i otaczane troskliwą opieką². W 1988 r. na koszt Aleksandra Opalińskiego został odmalowany dach kaplicy³. Później wzmocniono fundamenty, a w 1997 r. całą kaplicę pomalowano.

46, 47. Uroczystości przy kaplicy na *Petraszkach* w Niedzielę o Samarytance

120

Nabożeństwo z poświęceniem wody odbywa się tu jak za dawnych lat dwa razy do roku: w dzień *Prepołowienija Piatidiesiatnicy* i na początek postu *Spasowki* (przed świętem Zaśnięcia NMP) 14 sierpnia zwanym świętem św. męcz. Machabejskich.

Od I wojny światowej dni te w parafii nie są świątecznymi. Dlatego też poświęcenie wody na *Petraszkach* zostało przeniesione na niedzielę o *Samarytance* oraz na najbliższą niedzielę po 14 sierpnia. W czasie tych uroczystych nabożeństw, po odprawieniu św. Liturgii, z cerkwi parafialnej na *Petraszki* wyrusza procesja. Po przybyciu na miejsce następuje poświęcenie wody (*wodoswjatnyj molebien*). Po II wojnie światowej tradycja ta została zabroniona i dopiero pod koniec lat osiemdziesiątych ją przywrócono. Obecnie kaplica ze źródłem na *Petraszkach* jest otoczona szczególną czcią miejscowej ludności.

¹ *Opisanije...*, t. I, s. 308.

² *Woda życia*, „Tygodnik Podlaski”, 1990, nr 9, s. 13.

³ „Lampada”, 1990, nr 1, s. 16.

⁴ M. Sacharewicz, *Żywaja wada; Pa swiatorych miescach Padlaszszu, Pietraszki*, „Niwa”, 1992, nr 48, s. 5.

Kapliczka-studnia w Rybołach

Przy głównej ulicy Ryboł, w odległości około 200 metrów od parafialnej cerkwi, naprzeciwko prywatnej posesji, znajduje się kapliczka-studnia. Jak głosi *Klirowaja Wiedomost'* z 1900 r., została ona zbudowana na źródle w 1894 roku. Wcześniej znajdowała się tam zwykła studnia. Z korespondencji bielskiego dziekana z 23 listopada 1893 r. wynika, że władze duchowne wyraziły zgodę na odrestaurowanie studni w związku ze święceniem wody w dzień *Bogojawlenija* (Chrztu Pańskiego) i *Prepołowienija Piatidiesiatnicy* oraz na pobór wody na codzienne potrzeby pobliskich mieszkańców wsi¹.

Na przestrzeni swego istnienia kapliczka była remontowana, w efekcie czego dach gontowy zamieniono na pokrycie z ocynkowanej blachy. W środku znajduje się obecnie ikona *Kreszczenije Hospodnie*, ma-

48. Kapliczka-studnia w zimowej oprawie

lowana na blasze. Na suficie namalowany jest obraz Ducha Świętego w postaci Gołębia. Kapliczka pomalowana jest na olejno, obecnie w kolorze niebieskim. Wewnątrz jest studzienka z betonowych kregów. Na zewnątrz, pod okapem, zawieszono ornamenty roślinne, rzeźbione w desce lipowej przez Piotra Daniluka z Kaniuk.

Na święto *Jordan* (Chrztu Pańskiego) do kapliczki udaje się uroczysta procesja w celu poświęcenia wody.

W okresie PRL uroczystość ta odbywała się za pozwoleniem władz świeckich.

¹ *Opisanije...*, t. I, s. 315-317.